

Taller participatiu +FUTUR Organitzacions segures

Juliol 2023

Organitzacions segures

Introducció

El **projecte +FUTUR** de La Unió promou compartir valors, coneixement i experiències per impulsar i avançar-nos als canvis transformacionals que des de les organitzacions poden millorar la salut i el benestar de les persones.

Les organitzacions segures són aquelles que vetllen per la qualitat i la seguretat de les persones, els seus professionals, els pacients i les seves famílies. Des de La Unió, promovem organitzacions establint uns processos i eines per a l'organització del procés assistencial i de relació entre els centres i els professionals.

L'abast diferencial de l'abordatge del Projecte +FUTUR en aquest àmbit és:

- Recuperar i enfortir confiança en un **context post-COVID-19** que ha fet palès la importància de prevenir, evitar i protegir.
- Promoure la **cultura de la seguretat com un element estratègic**. Com traslladar en canvis organitzatius una orientació a la prevenció i a l'aprenentatge (no punitiva) sobre els errors identificats, per tal d'evitar-los i fer una atenció més segura al ciutadà.
- Crear un **relat del concepte seguretat en positiu**, amb una cultura que valori el fet d'aprendre dels errors, no amagar-los. L'atenció segura passa per la millora dels sistemes i processos i la formació.
- **Visió holística de les Organitzacions**, per tant, a professionals i ciutadans, pacients, residents o familiars i també les obligacions que tenen la governança i les direccions de les organitzacions.
- Aterrar amb **accions concretes i amb avaluació d'impacte** en termes de qualitat assistencial, eficiència, aspectes ètics i confiança.

Taller participatiu

14 centres
28 participants

La Unió ha organitzat una sessió amb el propòsit de **compartir i debatre sobre els models organitzatius i la gestió assistencial de la seguretat del pacient**, aprofitant la possibilitat que ofereix el teixit associatiu de La Unió en el marc de les iniciatives de transformació del projecte +FUTUR en col·laboració amb **HARTMANN**.

Els objectius del taller del 10 de maig de 2023 han estat:

- Conèixer quins canvis organitzatius esdevenen clau en relació amb la seguretat dels pacients i professionals.
- Compartir les solucions als reptes organitzatius identificats.
- Elaborar i difondre les conclusions consensuades d'accions per implementar en els mateixos centres per garantir unes organitzacions segures.

1. Punt de partida. Reptes actuals

Presentació del document “Retos en la prevención de las infecciones relacionadas con la asistencia sanitaria”.

Santiago Tomás, president de la Fundació per la Investigació, Docència i Innovació en Seguretat del Pacient (FIDISP), i en representació del grup d'experts del Infection Prevention Hub, exposa el document "Retos en la prevención de las infecciones relacionadas con la asistencia sanitaria".

La FIDISP ha impulsat un projecte per proposar noves estratègies consensuades per experts, per reduir la prevalença de les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS) i millorar la salut dels pacients.

L'anàlisi del document revela diverses conclusions importants de la situació actual i els reptes de les IRAS:

- 1. Consciència i coneixement** sobre la importància de les IRAS per part dels professionals de la salut. És crucial abordar aquesta mancança a través d'un augment en *l'awareness* i la sensibilització dels professionals. A més, cal realitzar canvis en els hàbits de vigilància i augmentar la intervenció per prevenir i controlar eficaçment aquestes infeccions.
- 2. Ús de protocols.** És necessari dur a terme una revisió exhaustiva dels protocols existents, adaptar-los a les necessitats específiques de cada context i homogeneïtzar-los a nivell global. Aquesta estandardització facilitarà la implementació de mesures de prevenció i control de les IRAS, assegurant una pràctica més segura i uniforme en tots els àmbits sanitaris.
- 3. Coneixement i ús dels productes.** És crucial difondre la importància de la desinfecció de superfícies i promoure l'ús dels productes adequats a cada àrea específica del centre de salut. Cal proporcionar una formació als professionals de la salut per garantir que coneguin les indicacions específiques per a cada superfície i utilitzin els productes de desinfecció de manera eficient.
- 4. Eines formatives.** És necessari adoptar un enfocament innovador en la formació del personal sanitari, que doni una especial importància a les formacions in situ. Aquests entorns proporcionen una oportunitat única per a aprendre de manera pràctica i contextualitzada, que millori la comprensió i l'aplicació de les mesures de prevenció i de control de les IRAS.

Document pròximament disponible

1. Punt de partida. Elements claus per aconseguir organitzacions segures

Per analitzar la situació actual en els centres, els participants van debatre sobre els aspectes presentats en l'informe de la FIDISP i com les propostes estratègiques del grup d'experts es poden aterrar en cada entorn.

Hi ha un sentiment compartit que cal fer un gir en l'enfocament” perquè en molts centres s'està tornant a dades d'incidència d'IRAS pre-COVID-19 molt relacionades amb la higiene de mans, sobretot per un descens en la conscienciació. La seguretat de pacient implica la coordinació de moltes àrees assistencials dins d'una organització i hi ha diferents rols que són claus per implementar les estratègies.

Els elements claus identificats pels participants del taller per aconseguir organitzacions han estat:

1. Direcció i estratègia.

- “La conscienciació (awarness) ha de començar des dels òrgans de govern”. Des de l'alt nivell han de conèixer els indicadors de prevalença i posar eines per resoldre.
- "Quan s'han de fer accions de millora cal més implicació de la direcció." La direcció ha de participar en la implementació d'accions de millora per abordar les IRAS i promoure una cultura de seguretat dels pacients.
- “Els Plans de seguretat del pacient marquen criteris i un full de ruta”. Els plans són un instrument útil perquè defineixen necessitats, persones implicades i objectius clars.

2. Cultura de seguretat i capacitació dels professionals

- "Calen recursos per tenir una xarxa de referents per a cada unitat”. Un model de referents amb dedicació i amb un pes dins de l'equip poden influir positivament a la de l'equip.
- "Falta acompanyament dels projectes iniciats”. Es necessita donar suport als professionals perquè les estratègies es puguin aterrar en accions concretes i adaptades a cada servei.

3. Suport tècnic i instruments.

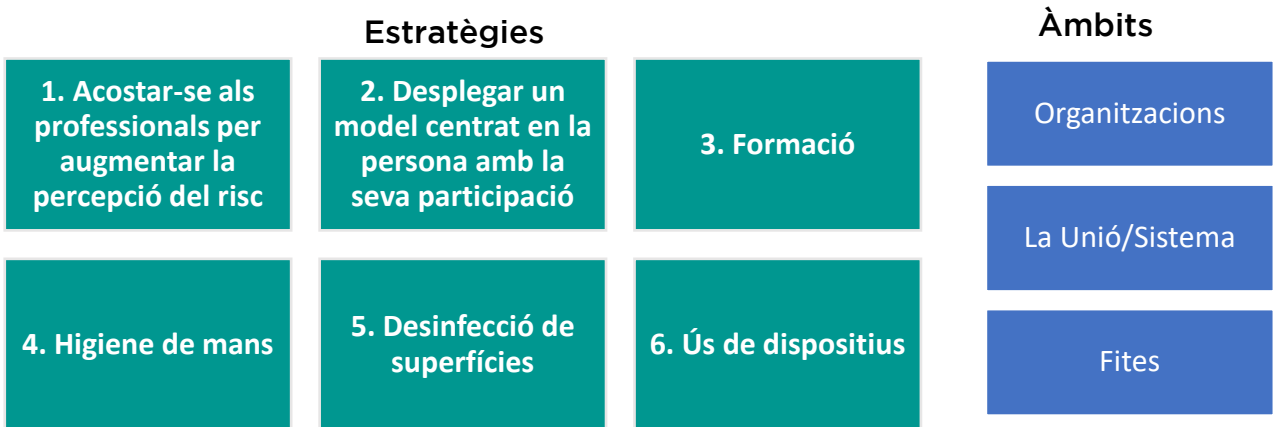
- «La cultura de seguretat dels professionals s'ha d'avaluar”. Costa molt i cal més feina per implicar els professionals assistencials i fer-los arribar més informació i dades. Per conscienciar i fomentar la cultura de seguretat s'ha d'objectivar amb dades les incidències i els problemes.
- "Cal un feedback de la part assistencial perquè les estratègies funcionin”. Cal informació actualitzada i constant per generar un transformació, per exemple, rànquings mensuals d'incidència per generar una millora contínua.

4. La participació dels pacients i les famílies en una atenció més segura.

- "Els pacients tenen un paper clau per involucrar-los." Cal reconèixer el seu paper actiu en la prevenció i en la identificació d'incidències.
- La participació activa del pacient en la mateixa seguretat s'ha de fer llarg del seu procés d'atenció”. Cal millorar la informació, la comunicació i la formació dels pacients i de la ciutadania.

Concreció accions per avançar

Les recomanacions s'organitzen en 6 estratègies extretes del document de bases de la FIDISP i en tres àmbits d'acció.

1. Acostar-se als professionals per augmentar la percepció del risc

Què pot fer l'organització	Què pot fer La Unió	Fites 2023-2024
<ul style="list-style-type: none"> Tenir referents reconeguts per a cada àrea i unitat. Organitzar reunions breus cada matí (huddle o mornings) per compartir actualitzacions, establir objectius i coordinar esforços entre els professionals. Establir bases de dades accessibles i compartides. 	<ul style="list-style-type: none"> Crear fòrums per discutir models d'organització. Promoure auditories externes. Promoure sistemes d'informació unificat i l'automatització de les dades amb l'administració. Estandarditzar uns indicadors i recomanacions que també siguin normatives en termes ecològics. 	<ul style="list-style-type: none"> Fer seguiment de les oportunitats en seguretat involucrant a les direccions sobre els resultats obtinguts. Disposar d'un informe comparat amb indicadors per conèixer situació i que permeti el benchmarking.

2. Desplegar un model de seguretat centrat en la persona i amb la seva participació

Què pot fer l'organització	Què pot fer La Unió	Fites 2023-2024
<ul style="list-style-type: none"> Elaborar missatges per a pacients implicant-los en la seva mateixa seguretat. Compartir resultats amb els pacients per explicar la importància de la seguretat. 	<ul style="list-style-type: none"> Establir metodologies per fer grups focals i enquestes amb pacients. Fomentar la cultura d'organitzacions segures a les entitats de La Unió a través dels òrgans de participació i canals de comunicació. 	<ul style="list-style-type: none"> Realització d'un grup focal i una enquesta sobre la sensació de seguretat dels pacients. Promoure la difusió d'eines per a la presa de decisions compartides.

Concreció accions per avançar

3. Formació i desenvolupament professional

Què pot fer l'organització	Què pot fer La Unió	Fites 2023-2024
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Analitzar els casos clínics a cada unitat o procés per “aprendre de l’error” i aconseguir més sensibilitat sobre el tema. ☐ Establir les simulacions de casos com una pràctica habitual en les organitzacions. ☐ Aprofitar els espais predefinitos amb referents i comandaments intermedis per fer sessions formatives. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Fer de lobby perquè la seguretat s’incorpori en els plans d’estudis en les diferents disciplines sanitàries de la Universitat. ☐ Aconseguir que es facin accions de formació pregrau. ☐ Demanar un pressupost específic de l’administració per a la millora de la formació. ☐ Centralitzar necessitats formatives en higiene de mans, desinfecció, ús de dispositius amb comunicació amb el Departament de Salut. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Col·laborar en la creació de la plataforma virtual compartida amb repositori de cursos de formació amb el Departament de Salut. ☐ Recollir el nombre de professionals de cada entitat que fan formació en higiene de mans i desinfecció de superfícies. ☐ Aconseguir la participació del 70% de les entitats en el total de les accions promogudes per La Unió.

4. Compartir bones pràctiques en higiene de mans, desinfecció i ús de dispositius

Què pot fer l'organització	Què pot fer La Unió	Fites 2023-2024
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Higiene de mans: Impulsar i implantar els documents i els protocols consensuats. ☐ Desinfecció de superfícies: introduir la tecnologia i la innovació amb evidència. ☐ Ús de dispositius: Establir unes col·laboracions i aliances per adquirir o implementar la innovació tecnològica. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Facilitar els ajuts a la recerca per generar evidència en la recomanació de dispositius i productes. ☐ Promoure que les entitats comparteixin el coneixement i les bones pràctiques. ☐ Unificar els protocols a través de grups experts. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Crear, unificar i compartir uns protocols entre entitats de La Unió. ☐ Crear una comunitat de bones pràctiques entre les entitats de La Unió per compartir coneixement i experiències.

Conclusions

- El taller ha complert amb les expectatives de crear un espai per compartir unes bones pràctiques, formular unes recomanacions pràctiques i operatives, i desenvolupar un producte propi com a resultat del treball col·lectiu.
- Les aportacions dels participants remarquen el fet que és crucial promoure la cultura de la seguretat com a element estratègic, implementant uns canvis organitzatius que fomentin l'enfocament en la prevenció i l'aprenentatge dels errors sense penalització, amb l'objectiu de proporcionar una atenció més segura als ciutadans.
- En aquest sentit, cal involucrar a tothom amb una visió holística de les organitzacions, tant la Direcció i els professionals com els ciutadans, pacients o familiars. Tots tenen la responsabilitat de garantir la seguretat.
- Per això, és important desenvolupar un relat de seguretat en positiu, amb una cultura que valori l'aprenentatge, la formació i l'anàlisi de dades.
- En millorar la comunicació i la difusió d'informació clau, es pot promoure una major percepció i sensibilització dels professionals.
- Hi ha àrees específiques que requereixen més atenció i millores en termes de recursos, d'informació i de comunicació entre unitats. En enfocar-se en aquestes àrees de millora identificades, és possible impulsar l'eficiència i la qualitat en l'entorn de treball.
- Es manifesta la importància d'establir els protocols comuns, compartir la informació i facilitar l'accés a formació o eines rellevants de cada centre en la higiene de mans, desinfecció i ús de dispositius.
- Els resultats d'aquest taller ha fet possible definir accions, voluntat de treball en xarxa i marcar uns objectius a curt i mitjà termini implicant varies entitats, i la voluntat és ampliar el nombre d'entitats de la xarxa de La Unió implicades en implementar millores.
- La Unió continuarà amb la idea de facilitar la innovació col·laborativa entre centres, per compartir experiències facilitant la connexió entre professionals de diferents perfils i àmbits assistencial a través d'un seguit de propers passos.
- Existeix un compromís compartit entre els participants del taller per implementar les mesures organitzatives i sistèmiques i, per aquest motiu, des de l'espai de participació de La Unió es promouran les accions per a la seva implementació, seguiment i noves trobades amb el grup.
- Pròximament, es farà una sessió oberta per informar de les fites i com s'han d'aconseguir per part de totes les entitats associades a La Unió, alineats amb el pla estratègic de seguretat del Departament de Salut.

II Taller participatiu

Participants

Entitat	Cognom	nom
Althaia, Xarxa Assistencial Univ. de Manresa	Baeza Ransanz	Teodora
Althaia, Xarxa Assistencial Univ. de Manresa	Molina	Assutzena
Althaia, Xarxa Assistencial Univ. de Manresa	Maraver	Encarna
Consorci Hospital Clínic de Barcelona	Martinz Martne	Jose
Consorci Hospitalari de Vic	Besolí	Anna
Consorci Sanitari de l'Anoia	Sánchez	Alejandra
Consorci Sanitari Integral	Gálvez Mora,	Jesús
Consorci Sanitari Integral	Lafuente Salines	Manuel
Fundació Hospital de l'Esperit Sant	Fernandez labrada	M Angels
Fundació Hospital de l'Esperit Sant	Ribas Gimenez	Marina
Fundació Hospital de Sant Pau i Santa Tecla	Ferrer	Silvia
Fundació Hospital de Sant Pau i Santa Tecla	Flores	Gemma
Fundació Hospital de Sant Pau i Santa Tecla	Laplace	Rosa
Fundació Hospital Palamós - Serveis Salut		
Integrats del Baix Empordà	Garcia Balda	Xavier
Fundació Mutua Terrassa	Monistrol	Olga
Fundació Mutua Terrassa	Serra	Catalina
Fundació Mutua Terrassa	Delgado	Salvadora
Fundació Sanitaria mollet	Ferrer	Joan M
Fundació Sanitaria mollet	Reyes	Maria Jose
Hospital Sant Joan de Déu d'Esplugues	Urrea Ayala	Mireia
Hospital Sant Joan de Déu d'Esplugues	Corniero	Patricia
Hospital Sant Pau	Piriz	Marta
Hospital Sant Pau	Muñoz	Rosa M
Hospital Sant Pau	Pina	Mar
Parc Sanitari Sant Joan de Déu	Mir Abellan	Ramon
Parc Sanitari Sant Joan de Déu	Cruz	Toni
Quirónsalud	Baldris Catafau	Judit
Quirónsalud	Mas Gonzalez	Sonia
La Unió	Pueyo	Maria
La Unió	Oliete	Carles
La Unió	Fusté	Josep

Organitzacions segures
Taller participatiu +FUTUR

© Juliol de 2023, Unió Catalana d'Hospitals

Redacció del document: Carles Oliete, Maria Pueyo

La Unió · T. 34 93 209 36 99 · www.uch.cat · @uchcat

Amb la
col·laboració de

